

Αριθμός 4782**ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΗΣ ΕΦΟΡΟΥ ΕΛΕΓΧΟΥ ΚΡΑΤΙΚΩΝ ΕΝΙΣΧΥΣΕΩΝ ΠΟΥ ΕΚΔΙΔΕΤΑΙ ΔΥΝΑΜΕΙ ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ 10 ΤΩΝ ΠΕΡΙ ΕΛΕΓΧΟΥ ΤΩΝ ΚΡΑΤΙΚΩΝ ΕΝΙΣΧΥΣΕΩΝ ΝΟΜΩΝ ΤΟΥ 2001 ΕΩΣ 2020**

Η Έφορος Ελέγχου Κρατικών Ενισχύσεων (εφεξής η «Έφορος»), ασκώντας τις εξουσίες που της παρέχονται δυνάμει του άρθρου 10 των περί Ελέγχου των Κρατικών Ενισχύσεων Νόμων του 2001 έως 2020 (εφεξής ο «Νόμος»), εκδίδει την ακόλουθη Απόφαση σε σχέση με το Μέτρο ενίσχυσης που πιλοφορείται.

«Σχέδιο Επενδυτικής Ενίσχυσης σε Αρδευτικά Τμήματα»

A. ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ

Στις 2 Ιουλίου 2021 το Υπουργείο Γεωργίας, Αγροτικής Ανάπτυξης και Περιβάλλοντος κοινοποίησε στον Έφορο το υπό τον ως άνω τίτλο Μέτρο (εφεξής το «Μέτρο»).

B. ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΤΟΥ ΚΟΙΝΟΠΟΙΗΘΕΝΤΟΣ ΜΕΤΡΟΥ:**1. Στόχοι του κοινοποιηθέντος Μέτρου**

Το Μέτρο αποσκοπεί στην παροχή ενίσχυσης σε Αρδευτικά Τμήματα για τη βελτίωση των υποδομών τους. Τα οφέλη που θα προκύψουν εστιάζονται στην ορθολογική διαχείριση των υδατικών πόρων, με σημαντική μείωση των απωλειών νερού στα δίκτυα των Αρδευτικών Τμημάτων και του ατιμολόγητου νερού, στη μείωση της κατανάλωσης νερού και παράλληλα στη βελτίωση της οικονομικής κατάστασης των Αρδευτικών Τμημάτων.

2. Επιλέξιμες δαπάνες και ένταση της ενίσχυσης

Οι επιλέξιμες δαπάνες για τη λήψη επενδυτικής ενίσχυσης αφορούν στην υλοποίηση έργων υποδομής για βελτιστοποίηση της άρδευσης, με σκοπό την ορθολογική διαχείριση των επιφανειακών και των υπόγειων υδάτων, σύμφωνα με τις πρόνοιες του εκάστοτε Σχεδίου Διαχείρισης Λεκάνης Απορροής Ποταμού και του Προγράμματος Μέτρων που θεσπίζονται στο πλαίσιο εφαρμογής της Οδηγίας Πλαίσιο για τα Ύδατα με αριθμό 2000/60/ΕΚ¹.

Σημειώνεται ότι, η επένδυση θα πρέπει να επιφέρει μείωση της προηγούμενης κατανάλωσης νερού, τουλάχιστον κατά 25%. Ως εκ τούτου, απαραίτητη προϋπόθεση για τη λήψη της επενδυτικής ενίσχυσης θα είναι η εγκατάσταση υδρομετρητή για καταγραφή της κατανάλωσης νερού.

Δεν είναι επιλέξιμες για ενίσχυση επενδύσεις που επηρεάζουν δυσμενώς τα συστήματα υπόγειων ή επιφανειακών υδάτων, η ποιοτική ή ποσοτική κατάσταση των οποίων έχει χαρακτηριστεί ως μη ικανοποιητική στο Σχέδιο Διαχείρισης Λεκάνης Απορροής Ποταμού, καθώς και επενδύσεις που έχουν ως αποτέλεσμα την καθαρή αύξηση της αρδευόμενης έκτασης ή/και επηρεάζουν δυσμενώς ένα δεδομένο σύστημα υπόγειων ή επιφανειακών υδάτων.

Είναι εκτός του Μέτρου οι επενδύσεις που πραγματοποιούνται σε υφιστάμενες εγκαταστάσεις που επηρεάζουν αποκλειστικά και μόνο την ενεργειακή απόδοση ή σε επενδύσεις για τη δημιουργία ταμιευτήρα ή σε επενδύσεις για τη χρήση ανακυκλωμένου νερού που δεν επηρεάζει υπόγεια ή επιφανειακά ύδατα.

Η μέγιστη ένταση της ενίσχυσης δεν θα υπερβαίνει το 60% της συνολικής επενδυτικής δαπάνης του κάθε Αρδευτικού Τμήματος.

Για τον υπολογισμό της έντασης και των επιλέξιμων δαπανών, όλα τα στοιχεία που χρησιμοποιούνται υπολογίζονται πριν από την αφαίρεση φόρων ή άλλων επιβαρύνσεων. Ο Φόρος Προστιθέμενης Αξίας (ΦΠΑ) δεν επιδοτείται.

3. Δικαιούχοι του Μέτρου

Δικαιούχοι του Μέτρου είναι τα Αρδευτικά Τμήματα που συστάθηκαν, βάσει των διατάξεων του περί Αρδευτικών Τμημάτων (Χωριά) Νόμου (Κεφ. 342) (εφεξής ο «περί Αρδευτικών Τμημάτων Νόμος») και τα οποία αποτελούν Μικρομεσαίες Επιχειρήσεις (εφεξής οι «ΜΜΕ») σύμφωνα με τον ορισμό των ΜΜΕ που χρησιμοποιείται στον Κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 702/2014 της Επιτροπής της 25ης Ιουνίου 2014 για την κήρυξη ορισμένων κατηγοριών ενισχύσεων στους τομείς της γεωργίας και δασοκομίας και σε αγροτικές περιοχές συμβιβάσιμων με την εσωτερική αγορά κατ' εφαρμογή των άρθρων 107 και 108 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης² (εφεξής ο «Κανονισμός 702/2014»), ο οποίος (ορισμός) εμπεριέχεται στη Σύσταση 2003/361/ΕΚ της Επιτροπής της 6ης Μαΐου 2003 σχετικά με τον ορισμό των πολύ μικρών, των μικρών και των μεσαίων επιχειρήσεων.

Σύμφωνα με το άρθρο 2 του περί Αρδευτικών Τμημάτων Νόμου «"αρδευτικό τμήμα" σημαίνει αρδευτικό τμήμα που συστάθηκε από τους γαιοκτήμονες σε χωριό ή εννοία χωριού ή ομάδα χωριών βάσει των διατάξεων του Νόμου αυτού, που λειτουργεί εντός τέτοιου χωριού ή εννοίας ή ομάδας χωριού το οποίο είναι οργανισμός κοινής ωφελείας με εξουσία να αποκτά, να κατέχει και να διαθέτει ιδιοκτησία, να συνάπτει συμβόλαια και να ενάγει και ενάγεται, μέσω του Ταμια της αντίστοιχης Αρδευτικής Επιτροπείας.» Ο οικείος Έπαρχος είναι ο Πρόεδρος της Επιτροπείας.

Με βάση το άρθρο 2 του περί Αρδευτικών Τμημάτων Νόμου «γαιοκτήμονες» είναι οι ιδιοκτήτες «γης που βρίσκεται εντός χωριού ή εννοίας χωριού ή ομάδας χωριών η οποία ωφελείται ή είναι δυνατόν να ωφεληθεί από οποιαδήποτε αρδευτικά έργα».

4. Διαδικασία υποβολής και εξέτασης αιτήσεων συμμετοχής στο Μέτρο

Τα ενδιαφερόμενα Αρδευτικά Τμήματα υποβάλλουν αίτηση για συμμετοχή με βάση καθορισμένο τύπο. Η αίτηση περιλαμβάνει τα ονόματα και τις διευθύνσεις των μελών του Αρδευτικού Τμήματος, πληροφορίες των τεμαχίων στα οποία δραστηριοποιείται το κάθε μέλος του Αρδευτικού Τμήματος, ελεγμένες Οικονομικές Καταστάσεις, αποδεικτικά στοιχεία σε

¹ Οδηγία 2000/60/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 23ης Οκτωβρίου 2000 για τη θέσπιση πλαισίου κοινοτικής δράσης στον τομέα της πολιτικής των υδάτων (Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης L 327 της 22.12.2000, σ. 1), με τις εκάστοτε τροποποιήσεις της.

²Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης, L 193 της 1.7.2014, σελ.1, όπως έχει τροποποιηθεί.

περίπτωση που έχουν ολοκληρωθεί οι εργασίες και εγγυητική επιστολή σε περίπτωση που απαιτείται παροχή προκαταβολής.

Η Αρμόδια Αρχή θα αξιολογεί τις αιτήσεις που υποβάλλονται από τα ενδιαφερόμενα Αρδευτικά Τμήματα, θα τα κατατάσσει σε προτεραιότητα, λαμβάνοντας υπόψη το είδος και τη σοβαρότητα του προβλήματος που αντιμετωπίζει το Αρδευτικό Τμήμα, το ύψος της απαιτούμενης δαπάνης, καθώς και το χρόνο υποβολής του αιτήματος και θα υποβάλλει σχετικές εισηγήσεις στην Αρμόδια Επιτροπή για έγκριση. Η Αρμόδια Επιτροπή θα εξετάζει τις εισηγήσεις της Αρμόδιας Αρχής το αργότερο μέχρι την 31η Δεκεμβρίου εκάστου έτους και θα εγκρίνει κατάλογο με τα Αρδευτικά Τμήματα που θα λάβουν επενδυτική ενίσχυση εντός του επόμενου έτους.

5. Διαδικασία χορήγησης – δικαίωμα ανάκτησης της ενίσχυσης

Οι εργασίες για την υλοποίηση της επένδυσης δύνανται να εκτελούνται είτε από την Αρμόδια Αρχή είτε από τον ιδιωτικό τομέα με αγορά υπηρεσιών από το Αρδευτικό Τμήμα. Η καταβολή των πληρωμών της επενδυτικής ενίσχυσης θα πραγματοποιείται μετά την ολοκλήρωση των σχετικών εργασιών, με την προσκόμιση των αποδεικτικών στοιχείων και αφού γίνει ο αναγκαίος επιτόπιος έλεγχος από την Αρμόδια Αρχή, με σκοπό τη διαπίστωση ότι οι εργασίες έχουν ολοκληρωθεί σύμφωνα με τις ανάγκες που περιλαμβάνονται στην αίτηση.

Σε περίπτωση που διαπιστωθεί ότι το δικαιούχο Αρδευτικό Τμήμα δεν έχει τηρήσει τις πρόνοιες του Μέτρου, το εν λόγω Αρδευτικό Τμήμα οφείλει να επιστρέψει το ποσό που του χορηγήθηκε και παράλληλα διακόπτεται η συμμετοχή του στο Μέτρο.

6. Προϋπολογισμός

Ο ετήσιος προϋπολογισμός του Μέτρου θα είναι 100.000 ευρώ.

7. Νομική βάση του Μέτρου

Η Απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου με αρ. 89.136 και ημερομηνία 31 Μαρτίου 2020 με την οποία εγκρίθηκε το Μέτρο.

8. Διάρκεια του Μέτρου:

Το Μέτρο θα ισχύει με δημοσίευση της παρούσας Απόφασης στην Επίσημη Εφημερίδα της Κυπριακής Δημοκρατίας, νοουμένου ότι θα τηρηθεί η διαδικασία που προβλέπεται στο Άρθρο 9 του Κανονισμού 702/2014, μέχρι την 31^η Δεκεμβρίου 2022, με δυνατότητα παράτασης έξι (6) μηνών.

Γ. ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ:

1. Η Έφορος, βάσει του άρθρου 9Α (α) του Νόμου, αξιολογεί και εγκρίνει, σύμφωνα με τη διαδικασία που προβλέπεται στο άρθρο 10 του Νόμου, τις κρατικές ενισχύσεις που χορηγούνται στη Δημοκρατία οι οποίες, σύμφωνα με Κανονισμούς ή Αποφάσεις που εκδίδει η Ευρωπαϊκή Ένωση, δυνάμει του Κανονισμού (ΕΕ) 2015/1588 του Συμβουλίου της 13^{ης} Ιουλίου 2015³, απαλλάσσονται από την υποχρέωση της κοινοποίησης που προβλέπεται στο άρθρο 108, παράγραφος 3, της Συνθήκης για τη Λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (εφεξής η «ΣΛΕΕ»).

2. Ύπαρξη κρατικής ενίσχυσης

Σύμφωνα με το άρθρο 2 του Νόμου, «κρατική ενίσχυση» σημαίνει κάθε μέτρο το οποίο πληροί όλα τα κριτήρια που καθορίζονται στο άρθρο 107, παράγραφος 1, της ΣΛΕΕ, το οποίο αναφέρει ότι «ενισχύσεις που χορηγούνται υπό οποιαδήποτε μορφή από τα κράτη ή με κρατικούς πόρους και που νοθεύουν ή απειλούν να νοθεύσουν τον ανταγωνισμό διά της ευνοϊκής μεταχείρισης ορισμένων επιχειρήσεων ή ορισμένων κλάδων παραγωγής είναι ασυμβίβαστες με την εσωτερική αγορά, κατά το μέτρο που επηρεάζουν τις μεταξύ κρατών μελών συναλλαγές, εκτός αν οι Συνθήκες ορίζουν άλλως».

Κατ' αρχάς, οι κανόνες των κρατικών ενισχύσεων εφαρμόζονται μόνο σε επιχειρήσεις. Σύμφωνα με τη νομολογία των Δικαστηρίων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, «η έννοια της επιχείρησης καλύπτει κάθε φορέα ο οποίος ασκεί οικονομική δραστηριότητα ανεξάρτητα από το νομικό καθεστώς που τον διέπει και τον τρόπο χρηματοδότησης του»⁴. Συνεπώς, η έννοια της επιχείρησης προσδίδεται από τον οικονομικό χαρακτήρα των δραστηριοτήτων τις οποίες ασκεί. Η οικονομική δραστηριότητα «συνίσταται σε κάθε δραστηριότητα προσφοράς αγαθών ή υπηρεσιών σε δεδομένη αγορά»⁵.

Εν προκειμένω, άμεσοι δικαιούχοι της ενίσχυσης είναι τα Αρδευτικά Τμήματα. Έμμεσοι δικαιούχοι της ενίσχυσης είναι οι γεωργοί οι οποίοι, με βάση τον περί Αρδευτικών Τμημάτων Νόμο καλύπτουν μέσω των υποχρεωτικών τελών και των δικαιωμάτων που καταβάλλουν τις δαπάνες των αρδευτικών τμημάτων και επωφελούνται από τις υπηρεσίες που τα αρδευτικά τμήματα παρέχουν ως φορείς άσκησης οικονομικής δραστηριότητας.

Το κοινοποιηθέν Μέτρο συνιστά κρατική ενίσχυση διότι ικανοποιεί σωρευτικά όλα τα κριτήρια του άρθρου 107, παράγραφος 1, της ΣΛΕΕ, δηλαδή:

- Χορηγείται με κρατικούς πόρους, αφού οι προβλεπόμενες από το Μέτρο ενισχύσεις χρηματοδοτούνται από τον κρατικό προϋπολογισμό.
- Η χορήγηση της ενίσχυσης συνιστά οικονομικό πλεονέκτημα, το οποίο οι δικαιούχοι δεν θα ελάμβαναν υπό κανονικές συνθήκες της επιχειρηματικής τους δραστηριότητας καθότι απαλλάσσει τα αρδευτικά τμήματα από τις δαπάνες τις οποίες θα επωμίζονταν στο πλαίσιο της παροχής υπηρεσιών προς τα μέλη τους, δηλαδή τους γεωργούς.
- Είναι επιλεκτικό καθότι συνιστά ευνοϊκή μεταχείριση ορισμένων επιχειρήσεων ενός συγκεκριμένου οικονομικού κλάδου, ήτοι των δικαιούχων του Μέτρου οι οποίοι δραστηριοποιούνται στον τομέα της γεωργίας.

³ Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης L 248, της 24.9.2015, σ. 1.

⁴ Απόφαση του ΔΕΚ της 23^{ης} Απριλίου 1991, C 41/90, (Hofner and Elser), Συλλογή 1991 και Απόφαση ΔΕΚ της 19^{ης} Φεβρουαρίου 2002, C – 309/99, Συλλογή 2002.

⁵ Βλ. υποσημείωση ανωτέρω.

δ) Νοθεύει τον ανταγωνισμό σε βαθμό επηρεασμού των ενδοεθνικών συναλλαγών, διότι λόγω της ύπαρξης της κοινής γεωργικής πολιτικής, της πολιτικής για την αγροτική ανάπτυξη της Ένωσης αλλά και των κανονισμών για την κοινή οργάνωση των αγορών, κάθε ενίσχυση στο γεωργικό τομέα, οσοδήποτε μικρή, θεωρείται ότι νοθεύει τον ανταγωνισμό και επηρεάζει τις συναλλαγές μεταξύ των κρατών μελών.

3. Συμβατότητα της ενίσχυσης με την εσωτερική αγορά.

Τη νομική βάση για την αξιολόγηση της κοινοποιηθείσας κρατικής ενίσχυσης με την εσωτερική αγορά αποτελεί ο Κανονισμός 702/2014.

Σύμφωνα με το άρθρο 3 του Κανονισμού 702/2014, τα καθεστώτα ενισχύσεων που πληρούν όλες τις προϋποθέσεις του κεφαλαίου I του Κανονισμού καθώς και τις ειδικές προϋποθέσεις για την αντίστοιχη κατηγορία ενισχύσεων που προβλέπονται στο κεφάλαιο III του ίδιου Κανονισμού, συμβιβάζονται με την εσωτερική αγορά κατά την έννοια του άρθρου 107, παράγραφος 2 ή 3 της ΣΛΕΕ και απαλλάσσονται της υποχρέωσης κοινοποίησης που προνοείται από το άρθρο 108 παράγραφος 3 της ΣΛΕΕ.

Η Έφορος, αφού αξιολόγησε το Μέτρο, σύμφωνα με τις πρόνοιες του Κανονισμού 702/2014, κατέληξε στα εξής:

α. Ως προς την πλήρωση των προϋποθέσεων του κεφαλαίου I του Κανονισμού 702/2014:

i. Πεδίο Εφαρμογής:

Το άρθρο 1(1)(α) (i) του Κανονισμού 702/2014 καθορίζει ότι αυτός εφαρμόζεται σε ενισχύσεις που χορηγούνται σε πολύ μικρές, μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις, οι οποίες δραστηριοποιούνται στο γεωργικό τομέα, δηλαδή την πρωτογενή παραγωγή, τη μεταποίηση γεωργικών προϊόντων και την εμπορία γεωργικών προϊόντων, με εξαίρεση τα άρθρα 14, 15, 16, 18, 23 και 25 έως 28 τα οποία, εφαρμόζονται μόνο στις ΜΜΕ που δραστηριοποιούνται στην πρωτογενή γεωργική παραγωγή. Με βάση τις σχετικές πρόνοιες του Μέρου, αυτό εφαρμόζεται αποκλειστικά σε μικρομεσαίες επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται στον τομέα της πρωτογενούς παραγωγής γεωργικών προϊόντων. Στο Μέτρο περιλαμβάνεται παραπομπή στο Παράρτημα I του Κανονισμού 702/2014 το οποίο ενσωματώνει αυτούσιο το κείμενο της Σύστασης 2003/361/ΕΚ της Επιτροπής της 6ης Μαΐου 2003 σχετικά με τον ορισμό των πολύ μικρών, των μικρών και των μεσαίων επιχειρήσεων.

Στο Μέτρο προνοείται, με βάση το άρθρο 1(5)(α) του Κανονισμού 702/2014 απαγόρευση της καταβολής μεμονωμένων ενισχύσεων υπέρ επιχειρήσεων κατά των οποίων εκκρεμεί εντολή ανάκτησης εκδοθείσα βάσει προηγούμενης απόφασης της Επιτροπής, η οποία κήρυξε μια ενίσχυση χορηγηθείσα από το ίδιο κράτος μέλος παράνομη και ασυμβίβαστη με την εσωτερική αγορά.

Στο Μέτρο υφίσταται επίσης η απαγόρευση χορήγησης ενισχύσεων σε προβληματικές επιχειρήσεις, ως ο όρος αυτός ορίζεται στο άρθρο 2(14) του Κανονισμού 702/2014.

Περαιτέρω, με βάση την παράγραφο 7 του άρθρου 1 του Κανονισμού 702/2014, κρίνεται ότι τόσο οι ενισχύσεις που προβλέπει το Μέτρο όσο και οι όροι που τις συνοδεύουν καθώς και η εφαρμοζόμενη μέθοδος χρηματοδότησης του δε συνιστούν παραβίαση του δικαιού της Ένωσης που να το καθιστά παράνομο στο σύνολό του.

ii. Όρια κοινοποίησης:

Ο ετήσιος Προϋπολογισμός του Μέρου ανέρχεται στις €100.000, ποσό κατά πολύ χαμηλότερο από το όριο κοινοποίησης που θέτει το άρθρο 4(1)(α) του Κανονισμού 702/2014 σχετικά με τα καθεστώτα ενισχύσεων που εμπίπτουν στο άρθρο 14 του εν λόγω Κανονισμού για τις ενισχύσεις για επενδύσεις στην πρωτογενή γεωργική παραγωγή.

iii. Διαφάνεια:

Η ενίσχυση που θα χορηγήσει η Αρμόδια Αρχή θα είναι υπό την μορφή άμεσης επιχορήγησης, ήτοι κάλυψη μέρους της επιλέξιμης δαπάνης πριν από την αφαίρεση φόρων ή άλλων επιβαρύνσεων, και ως εκ τούτου χαρακτηρίζεται ως «διαφανής ενίσχυση», σύμφωνα με τις πρόνοιες της παραγράφου 1 του άρθρου 5(2)(α) του Κανονισμού 702/2014.

iv. Χαρακτήρας κινήτρου:

Με βάση την παράγραφο 1 του άρθρου 6 του Κανονισμού 702/2014 οι ενισχύσεις πρέπει να έχουν χαρακτήρα κινήτρου. Οι ενισχύσεις θεωρείται ότι έχουν χαρακτήρα κινήτρου εάν ο δικαιούχος έχει υποβάλει στο οικείο κράτος μέλος πριν από την έναρξη των εργασιών για το έργο γραπτή αίτηση ενίσχυσης.

Η παράγραφος 8 Διαδικασία Υποβολής και Εξέτασης Αιτήσεων του Μέρου, κρίνεται σύμφωνη με την παράγραφο 1 του άρθρου 6 του Κανονισμού 702/2014.

Νοείται ότι η ενίσχυση προς το δικαιούχο θα είναι αυτή που θα εγκριθεί από την Αρμόδια Αρχή με βάση την υπό αναφορά υποβληθείσα αίτησή του.

v. Ένταση της ενίσχυσης και επιλέξιμες δαπάνες:

Σύμφωνα με την παράγραφο 1 του άρθρου 7 του Κανονισμού 702/2014 «για τον υπολογισμό της έντασης της ενίσχυσης και των επιλέξιμων δαπανών, όλα τα στοιχεία που χρησιμοποιούνται υπολογίζονται πριν από την αφαίρεση φόρων ή άλλων επιβαρύνσεων». Η πρόνοια αυτή ικανοποιείται με βάση την παράγραφο 9 του Μέρου.

vi. Σώρευση:

Το Μέτρο συμμορφώνεται με το άρθρο 8 του Κανονισμού 702/2014 ώστε να μην επιτρέπεται ο δικαιούχος ενίσχυσης για τις ίδιες επιλέξιμες δαπάνες να λαμβάνει κρατικές ενισχύσεις ή ενωσιακή χρηματοδότηση που τελεί υπό τον άμεσο ή έμμεσο έλεγχο των κρατών μελών ή ενισχύσεις *de minimis*, οι οποίες υπερβαίνουν στο σύνολό τους τις ανώτατες εντάσεις και τα ανώτατα ποσά ενίσχυσης, όπως αυτά καθορίζονται στο άρθρο 14 του Κεφαλαίου III του Κανονισμού 702/2014. Η συμβατότητα του Μέρου με το άρθρο 14 του Κανονισμού 702/2014 αξιολογείται στη συνέχεια.

vii. Δημοσίευση και Ενημέρωση:

Το Μέτρο θα πρέπει να πληροί τις προϋποθέσεις δημοσιότητας και ενημέρωσης που προβλέπονται στο άρθρο 9 του Κανονισμού 702/2014, οι οποίες αφορούν στη δημοσίευση σε εθνικό ενιαίο δικτυακό τόπο για τις κρατικές ενισχύσεις, δηλαδή στην ιστοσελίδα του Γραφείου της Εφόρου Ελέγχου Κρατικών Ενισχύσεων, συνοπτικών πληροφοριών για το Μέτρο στην τυποποιημένη μορφή που καθορίζεται στο παράρτημα II του Κανονισμού 702/2014 καθώς και του πλήρους κειμένου του ή συνδέσμου που οδηγεί προς αυτά, το αργότερο 10 εργάσιμες ημέρες πριν από την ημερομηνία έναρξης ισχύος του Μέτρου και τα οποία θα πρέπει να παραμένουν διαθέσιμα επί τουλάχιστον 10 έτη από την εν λόγω ημερομηνία. Η απαίτηση για τη δημοσίευση σε εθνικό ενιαίο δικτυακό τόπο για τις κρατικές ενισχύσεις ικανοποιείται μέσω σχετικής αναφοράς στο Μέτρο.

Επίσης, το Μέτρο συμμορφώνεται με το άρθρο 9(2)(γ) του Κανονισμού 702/2014 το οποίο προνοεί ότι για κάθε μεμονωμένη ενίσχυση που υπερβαίνει τις 60.000 ευρώ για δικαιούχους που δραστηριοποιούνται στην πρωτογενή γεωργική παραγωγή θα πρέπει να δημοσιεύονται τα στοιχεία που αναφέρονται στο παράρτημα III του Κανονισμού 702/2014.

Περαιτέρω, σύμφωνα με την παράγραφο 5 του ίδιου άρθρου, το πλήρες κείμενο του Μέτρου θα πρέπει να περιέχει ρητή παραπομπή στον Κανονισμό 702/2014, με αναφορά του τίτλου του και των στοιχείων δημοσίευσής του στην Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης, καθώς και στις ειδικές διατάξεις του Κεφαλαίου III του Κανονισμού, τις οποίες αφορά η εν λόγω πράξη ή στην εθνική νομοθεσία με την οποία εξασφαλίζεται η συμμόρφωση με τις σχετικές διατάξεις του Κανονισμού αυτού. Το Μέτρο συμμορφώνεται με την πρόνοια αυτή.

viii. Διάρκεια:

Η διάρκεια ισχύος του Μέτρου είναι σύμφωνη με τη διάρκεια εφαρμογής του Κανονισμού 702/2014, ήτοι, με βάση το άρθρο 9(1) το οποίο προνοεί ότι «το αργότερο 10 εργάσιμες ημέρες πριν από την ημερομηνία έναρξης ισχύος ενός καθεστώτος ενισχύσεων που απαλλάσσεται από την υποχρέωση κοινοποίησης του άρθρου 108, παράγραφος 3 της Συνθήκης βάσει του παρόντος κανονισμού, ... τα κράτη μέλη διαβιβάζουν στην Επιτροπή, μέσω της διαδικτυακής εφαρμογής της Επιτροπής για τις κοινοποιήσεις, σύμφωνα με το άρθρο 3 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 794/2004, συνοπτικές πληροφορίες για τις ενισχύσεις αυτές στην τυποποιημένη μορφή που καθορίζεται στο παράρτημα II του παρόντος κανονισμού.», και τα άρθρα 52 και 51(4) με βάση τα οποία ο Κανονισμός 702/2014 εφαρμόζεται έως τις 31 Δεκεμβρίου 2022 με δυνατότητα παράτασης της ισχύος των Μέτρων που έχουν εγκριθεί βάση του εν λόγω Κανονισμού για περίοδο προσαρμογής έξι μηνών.

β. Τηρουμένων των προϋποθέσεων του Κεφαλαίου I του Κανονισμού 702/2014, θα πρέπει να πληρούνται και οι προϋποθέσεις του κεφαλαίου III του Κανονισμού 702/2014, ως ακολούθως:

Σύμφωνα με το άρθρο 14 του Κανονισμού 702/2014 τα καθεστώτα ενισχύσεων για επενδύσεις σε ενσώματα ή άυλα στοιχεία ενεργητικού σε γεωργικές εκμεταλλεύσεις που σχετίζονται με την πρωτογενή παραγωγή γεωργικών προϊόντων συμβιβάζονται με την εσωτερική αγορά κατά την έννοια του άρθρου 107 παράγραφος 3 της ΣΛΕΕ και απαλλάσσονται από την υποχρέωση κοινοποίησης που προβλέπεται στο άρθρο 108 παράγραφος 3 της ΣΛΕΕ, εφόσον πληρούνται οι κάτωθι ισχύουσες για το υπό αξιολόγηση καθεστώς ενισχύσεων προϋποθέσεις:

- i. Σύμφωνα με την παράγραφο 2 του εν λόγω άρθρου, η «επένδυση μπορεί να πραγματοποιείται από έναν ή περισσότερους δικαιούχους ή να αφορά ενσώματο ή άυλο στοιχείο ενεργητικού που χρησιμοποιείται από έναν ή περισσότερους δικαιούχους». Στο Μέτρο η επιλέξιμη επενδυτική δαπάνη αφορά την υλοποίηση έργων υποδομής για βελτιστοποίηση της άρδευσης, δηλαδή δαπάνη σε ενσώματα στοιχεία ενεργητικού και ως εκ τούτου η πρόνοια αυτή ικανοποιείται.
- ii. Σύμφωνα με την παράγραφο 3 του άρθρου 14 του Κανονισμού 702/2014, μέσω της επένδυσης πρέπει να επιδιώκεται τουλάχιστον ένας από τους στόχους που αναφέρονται στην εν λόγω παράγραφο. Σύμφωνα με το Μέτρο η επιλέξιμη επενδυτική δαπάνη από το δικαιούχο θα αφορά στην «υλοποίηση έργων υποδομής βελτιστοποίησης της άρδευσης με σκοπό την ορθολογική διαχείριση των επιφανειακών και των υπόγειων υδάτων». Η επενδυτική δαπάνη του Μέτρου αποσκοπεί στη βελτίωση της υποδομής των δικαιούχων. Συγκεκριμένα, η πραγματοποίησή της πέραν της επίλυσης των προβλημάτων των δικαιούχων, ως αυτά περιγράφονται στο Μέτρο, θα συμβάλει στην ανάπτυξη της γεωργίας. Επιπλέον, το Μέτρο εντάσσεται στο σκοπό της ορθολογικής διαχείρισης των επιφανειακών και των υπόγειων υδάτων, σύμφωνα στις πρόνοιες του εκάστοτε Σχεδίου Διαχείρισης Λεκάνης Απορροής Ποταμού και του Προγράμματος Μέτρων που θεσπίζονται στο πλαίσιο εφαρμογής της Οδηγίας Πλαίσιο για τα Ύδατα 2000/60/ΕΚ. Συναφώς, μια αίτηση δικαιούχου, για να είναι επιλέξιμη η επένδυση για την οποία ζητείται η ενίσχυση θα πρέπει να επιφέρει μείωση της προηγούμενης κατανάλωσης νερού, τουλάχιστον κατά 25%, σύμφωνα με το Μέτρο. Επίσης, οι πρόνοιες αποκλεισμού επιλεξιμότητας ενίσχυσης του Μέτρου οι οποίες έχουν παρατεθεί στην παράγρ. Β 2 ανωτέρω αποσκοπούν στην εξοικονόμηση ύδατος.

Οι προαναφερθείσες πρόνοιες επιλεξιμότητας του Μέτρου, θα συμβάλουν αθροιστικά στο στόχο με βάση την παράγραφο 3(γ) του άρθρου 14 του Κανονισμού 702/2014 για τη «δημιουργία και βελτίωση υποδομής που συνδέεται με την ανάπτυξη, την προσαρμογή και τον εκσυγχρονισμό της γεωργίας, μεταξύ άλλων μέσω της ... παροχής και εξοικονόμησης ... ύδατος». Τονίζεται δε ότι οι επιλέξιμες δαπάνες βάσει του Μέτρου δεν θα πρέπει να αφορούν συνήθεις λειτουργικές δαπάνες του δικαιούχου, όπως επιδιορθώσεις, αντικατάσταση υφιστάμενης υποδομής με ίδιας φύσης καινούργια υποδομή, διότι σε τέτοια περίπτωση η ενίσχυση απλά απαλλάσσει το δικαιούχο από δαπάνες, καθότι είναι εκτός της εμβέλειας του άρθρου 14(3) του Κανονισμού 702/2014. Υπό την επιφύλαξη αυτή, το Μέτρο είναι εναρμονισμένο με την πρόνοια της παραγράφου 3 του άρθρου 14 του Κανονισμού 702/2014.

- iii. Στην παράγραφο 5 του άρθρου 14 του Κανονισμού 702/2014 προνοείται ότι η επένδυση θα πρέπει να «είναι σύμφωνη με την ενωσιακή νομοθεσία και με την εθνική νομοθεσία του οικείου κράτους μέλους για την περιβαλλοντική προστασία. Όταν για μια επένδυση απαιτείται εκτίμηση περιβαλλοντικών επιπτώσεων, σύμφωνα με την οδηγία 2011/92/ΕΕ, η ενίσχυση υπόκειται στην προϋπόθεση ότι η εν λόγω εκτίμηση έχει εκτελεστεί και ότι η άδεια κατασκευής έχει χορηγηθεί για το συγκεκριμένο επενδυτικό σχέδιο πριν από την ημερομηνία χορήγησης της μεμονωμένης ενίσχυσης». Η Αρμόδια Αρχή θα πρέπει να διασφαλίζει τη συμμόρφωση της επιλέξιμης δαπάνης του Μέτρου με την πρόνοια αυτή. Στο πλαίσιο αυτό, στο Μέτρο, στην παράγρ. 7 θ) προνοείται συμμόρφωση με την Οδηγία Πλαίσιο περί Υδάτων (2000/60/ΕΚ), και τις Οδηγίες για την αξιολόγηση και τη διαχείριση των κινδύνων πλημμύρας (2007/60/ΕΚ) και την Επεξεργασία των Αστικών Λυμάτων (91/271/ΕΟΚ).
- iv. Σύμφωνα με την παράγραφο 6 του άρθρου 14 του Κανονισμού 702/2014, οι ενισχύσεις μπορούν να καλύπτουν επιλέξιμες δαπάνες: « (β) αγοράς μηχανημάτων και εξοπλισμού, μέχρι το ύψος της αγοραίας αξίας του στοιχείου ενεργητικού» και «(γ) γενικές δαπάνες που συνδέονται με τις προαναφερθείσες επιλέξιμες δαπάνες όπως ... αμοιβές μηχανικών και συμβούλων, ...». Οι ενισχύσεις του Μέτρου να είναι σύμφωνες με την πρόνοια της εν λόγω παραγράφου. Σημειώνεται ότι το κόστος των επιλέξιμων δαπανών δεν θα πρέπει να υπερβαίνει τις αγοραίες τους αξίες.
- v. Στην ίδια παράγραφο του άρθρου 14 του Κανονισμού 702/2014 εμπεριέχονται περαιτέρω προϋποθέσεις συμβατότητας οι οποίες αφορούν στις επιλέξιμες δαπάνες του Μέτρου. Συγκεκριμένα, με βάση το εδάφιο στ) της εν λόγω παραγράφου προβλέπεται ότι στην περίπτωση της άρδευσης επιλέξιμες δαπάνες είναι «μόνον δαπάνες για επενδύσεις που πληρούν τις ακόλουθες προϋποθέσεις: i) πρέπει να έχει κοινοποιηθεί στην Επιτροπή σχέδιο διαχείρισης λεκάνης απορροής ποταμού βάσει των απαιτήσεων του άρθρου 13 της οδηγίας 2000/60/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, για ολόκληρη την περιοχή στην οποία πρόκειται να πραγματοποιηθεί η επένδυση καθώς και για όλες τις άλλες περιοχές το περιβάλλον των οποίων μπορεί να επηρεαστεί από την επένδυση. Τα μέτρα που τίθενται σε εφαρμογή βάσει σχεδίου διαχείρισης λεκάνης απορροής ποταμού, σύμφωνα με το άρθρο 11 της εν λόγω οδηγίας, και σχετίζονται με τον γεωργικό τομέα πρέπει να έχουν προσδιοριστεί στο σχετικό πρόγραμμα μέτρων. Η μέτρηση κατανάλωσης ύδατος που επιτρέπει τη μέτρηση της κατανάλωσης ύδατος στο επίπεδο της στηριζόμενης επένδυσης πρέπει να έχει τεθεί ή πρέπει να τεθεί σε λειτουργία ως μέρος της επένδυσης· ii) η επένδυση επιφέρει μείωση της προηγούμενης κατανάλωσης ύδατος τουλάχιστον κατά 25 %». Κρίνεται ότι το Μέτρο συμμορφώνεται με το εν λόγω εδάφιο με βάση τις πρόνοιες του οι οποίες έχουν παρατεθεί στην παράγρ. Β2(i)(α) και (β) ανωτέρω.
- vi. Περαιτέρω, το Μέτρο συμμορφώνεται με την υποπαράγραφο του εδαφίου στ. του άρθρου 14(6) του Κανονισμού 702/2014 με βάση το οποίο «δεν είναι επιλέξιμες για ενίσχυση ... επενδύσεις που επηρεάζουν συστήματα υπόγειων ή επιφανειακών υδάτων η κατάσταση των οποίων έχει χαρακτηριστεί ως μη ικανοποιητική στο σχετικό σχέδιο διαχείρισης λεκάνης απορροής ποταμού, για λόγους που συνδέονται με την ποσότητα ύδατος καθώς και επενδύσεις που έχουν ως αποτέλεσμα την καθαρή αύξηση της αρδευόμενης έκτασης και επηρεάζουν ένα δεδομένο σύστημα υπόγειων ή επιφανειακών υδάτων».
- vii. Επιπλέον, με βάση την παράγρ. 8 του άρθρου 14 του Κανονισμού 702/2014 «η ενίσχυση θα καταβάλλεται μόνον από κράτη μέλη τα οποία εξασφαλίζουν σε σχέση με την περιοχή λεκάνης απορροής στην οποία πραγματοποιείται επένδυση, τη συνεισφορά των διαφόρων χρήσεων του νερού στην ανάκτηση του κόστους των υπηρεσιών ύδρευσης από τον γεωργικό τομέα η οποία είναι συνεπής με το άρθρο 9 παράγραφος 1 πρώτη περίπτωση της οδηγίας 2000/60/ΕΚ συνεκτιμώντας, κατά περίπτωση, τα κοινωνικά, περιβαλλοντικά και οικονομικά αποτελέσματα της ανάκτησης, καθώς και τις γεωγραφικές και κλιματολογικές συνθήκες της οικείας περιοχής ή περιοχών.»
- Το Μέτρο εμπεριέχει πρόνοια συμμόρφωσης, ως προϋπόθεση επιλεξιμότητας της ενισχυόμενης δαπάνης του Μέτρου, με το Σχέδιο Διαχείρισης Λεκάνης Απορροής Ποταμού. Το εν λόγω Σχέδιο, έχει τεθεί σε ισχύ με βάση τον «Περί Προστασίας και Διαχείρισης των Υδάτων Νόμο του 2004» (Ν. 13(Ι)/2004) ο οποίος μεταφέρει στην εθνική νομοθεσία την Οδηγία Πλαίσιο για τα Υδάτα 2000/60/ΕΚ. Ως εκ τούτου, η εν λόγω προϋπόθεση επιλεξιμότητας θεωρώ ότι παρέχει το απαιτούμενο υπόβαθρο συμμόρφωσης του Μέτρου με το εδάφιο στ) και την υποπαράγραφο του εν λόγω εδαφίου του άρθρου 14(6) του Κανονισμού 702/2014 καθώς και του άρθρου 14(8) του Κανονισμού 702/2014.
- viii. Το Μέτρο δεν χορηγεί ενισχύσεις για τις επιλέξιμες δαπάνες που απαριθμούνται στην παράγρ. 9 του άρθρου 14 του Κανονισμού 702/2014.
- ix. Το Μέτρο είναι εναρμονισμένο με την παράγραφο 10 του άρθρου 14 του Κανονισμού, αφού οι ενισχύσεις δεν περιορίζονται σε συγκεκριμένα γεωργικά προϊόντα.
- x. Η παράγρ. 11 του άρθρου 14 του Κανονισμού 702/2014 δεν εφαρμόζεται εν προκειμένω αφού το Μέτρο δεν εμπίπτει στις πρόνοιες του Κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1308/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 17ης Δεκεμβρίου 2013 για τη θέσπιση κοινής οργάνωσης των αγορών γεωργικών προϊόντων.
- xi. Η ένταση της ενίσχυσης της επιλέξιμης δαπάνης του Μέτρου κρίνεται σύμφωνη με τις παραγρ. 12 (δ) και 13 (β) και (γ) του Κανονισμού 702/2014. Συγκεκριμένα, με βάση την παράγρ. 12 (δ) του Κανονισμού 702/2014: «Η μέγιστη ένταση της ενίσχυσης περιορίζεται ... στα κατωτέρω ποσοστά ...δ) 40 % του ποσού των επιλέξιμων δαπανών στις άλλες περιφέρειες». Με βάση την παράγρ. 13 του ίδιου άρθρου «τα αναφερόμενα στην παράγραφο 12 ποσοστά μπορούν να αυξηθούν κατά 20 εκατοστιαίες μονάδες, ... για: ... β) συλλογικές επενδύσεις» και «γ) επενδύσεις σε περιοχές που αντιμετωπίζουν φυσικά και άλλα ειδικά μειονεκτήματα».

Τα αρδευτικά τμήματα ενέχουν συλλογικό χαρακτήρα με βάση τους ορισμούς που παρατίθενται στην ενότητα Β3 της παρούσας Απόφασης.

Ως εκ τούτου, το ποσοστό της ενίσχυσης επί των επιλέξιμων δαπανών που προβλέπεται στο Μέτρο, ήτοι 60% κρίνεται συμβατό με το άρθρο 14 (13) του Κανονισμού 702/2014.

Με βάση το Νόμο και τους Κανονισμούς (ΕΕ) αριθ. 2015/1588 του Συμβουλίου και 702/2014 της Επιτροπής κρίνεται πως το κοινοποιηθέν Μέτρο τηρουμένων των όρων της Απόφασης πληροί τις προϋποθέσεις και ως εκ τούτου μπορεί να εγκριθεί.

Δ. ΑΠΟΦΑΣΗ:

Η Έφορος, αφού έλαβε υπόψη τα πιο πάνω, αποφασίζει ως ακολούθως:

1. Το κοινοποιηθέν Μέτρο ενισχύσεων με τίτλο «Σχέδιο Επενδυτικής Ενίσχυσης σε Αρδευτικά Τμήματα» πληροί σωρευτικά όλες τις προϋποθέσεις του άρθρου 107, παράγραφος 1, της ΣΛΕΕ και συνεπώς συνιστά κρατική ενίσχυση.
2. Το Μέτρο κρίνεται ως συμβατό με τον Κανονισμό 702/2014 και ως εκ τούτου, βάσει του άρθρου 9Α (α) του Νόμου, εγκρίνεται υπό τον όρο ότι η Αρμόδια Αρχή κατά την εφαρμογή του Μέρου θα πρέπει να διασφαλίζει ότι:
 - (α) Οι επιλέξιμες δαπάνες του Μέρου δεν αφορούν συνήθεις λειτουργικές δαπάνες του δικαιούχου, όπως επιδιορθώσεις, αντικατάσταση υφιστάμενης υποδομής με ίδιας φύσης καινούργια υποδομή, έτσι ώστε το Μέτρο να είναι εναρμονισμένο με την παράγραφο 3 του άρθρου 14 του Κανονισμού 702/2014.
 - (β) Η εφαρμογή του Μέρου συμμορφώνεται με την παράγραφο 5 του άρθρου 14 του Κανονισμού 702/2014, η οποία απαιτεί εφαρμογή της ενωσιακής και εθνικής νομοθεσίας για την περιβαλλοντική προστασία.
 - (γ) Το κόστος των επιλέξιμων δαπανών του Μέρου δεν θα υπερβαίνει τις αγοραίες τους αξίες.
3. Η παρούσα απόφαση απευθύνεται στο Τμήμα Αναπτύξεως Υδάτων.

Λευκωσία, 7 Ιουλίου 2021.

ΣΤΕΛΛΑ ΜΙΧΑΗΛΙΔΟΥ,
Έφορος Ελέγχου Κρατικών Ενισχύσεων.

Ε.Ε.Κ.Ε. 25.06.001.942.391